

**REGIONALT
UTVIKLINGSPROGRAM
FOR
HEDMARK 2008 – 2011**

Fylkesplanens visjon:

Framtidstro og optimisme skal prege hele Hedmark

INNHold

Forord	s 2
Innledning	s 3
Strukturen i regionalt utviklingsprogram	
Klima- og miljøutfordringer	
Samarbeide med andre for å gjennomføre regionalt utviklingsprogram	
Rammer til regional utvikling	s 5
Regionrådenes samhandlingsprosjekter	s 8
Samhandling over fylkes- og landegrensene	s 10
Internasjonalt samarbeid	
Innlandsperspektivet	
Samferdsel og infrastruktur	
Programområder i regionalt utviklingsprogram	
Næringsutvikling	s 14
Kompetanseutvikling	s 19
Miljø, kulturarv og areal	s 21
Senterstruktur, by- og stedsutvikling	s 22
Kulturutvikling	s 23
Folkehelse	s 24

VEDLEGG:

Hovedutfordringer og særskilte satsingsområder i internasjonalt arbeid

Kontaktperson om RUP-generelt:

Fylkesplanlegger Frank Borgen, tlf 915 77 047, e-post: frank.borgen@hedmark.org

FORORD

Visjonen i fylkesplanen er at framtidstro og optimisme skal prege hele Hedmark.

Hovedmålet i fylkesplanen er attraktive lokalsamfunn og nærmiljøer som skaper identitet, bo-, utdannings- og etableringslyst. Det er tre perspektiver i fylkesplanen ligger til grunn for plan- og utviklingsarbeidet, og regionalt utviklingsprogram: Bærekraftig utvikling, likestilling samt barn og unge.

Dette er de overordnede rammene for årets utgave av fireårig regionalt utviklingsprogram. Denne utgaven av RUP blir ikke rullert før i 2009. I 2008 vil fokus være utarbeidelse av ny fylkesplan, eller regional planstrategi med regionplan som staten gir signaler om skal erstatte fylkesplanen.

Hovedfunksjonen til regionalt utviklingsprogram er å tilrettelegge for aktiviteter i form av prosjekter og tiltak som bygger opp under målene og strategiene i programmet. Målgruppa for regionalt utviklingsprogram er ulike utviklings- og kompetansemiljøer og kommunene – gjerne i samarbeid med flere kommuner i regionrådene.

Regionalt utviklingsprogram er det strategiske dokumentet for i sikre gjennomføring av fylkesplanen. Regionalt utviklingsprogram er utviklet av regionalt partnerskap. Dette består av Innovasjon Norge, Statens vegvesen region Øst, Høgskolen i Hedmark, NAV Hedmark, LO i Hedmark, NHO Innlandet, de fire regionrådene ved leder, Fylkesmannen i Hedmark og Hedmark fylkeskommune. Fylkeskommunen v/ fylkesrådet leder partnerskapet og fylkesdirektøren er sekretariat.

Utviklingen i fylket er avhengig av felles vilje og evne til gjennomføring. Det er derfor lagt vekt på å synliggjøre de økonomiske virkemidlene som forvaltes av deltakerne i regionalt partnerskap. Det presiseres at ansvaret for forvaltningen av virkemidler m.v. fortsatt er hos den enkelte aktør.

Regionalt utviklingsprogram er en viktig milepæl for å videreutvikle Hedmark:

- fordi tidsperspektivet er fire år som gir mer stabilitet i utviklingsarbeidet
- fordi det inviteres til en forpliktende medvirkning i utviklingsarbeidet
- fordi aktivitetene spenner fra internasjonalt arbeid til lokale prosjekter
- fordi regionalt utviklingsprogram legger viktige føringer for budsjetteringen hos medlemmene i regionalt partnerskap

For å sikre dette ønsker vi å utrede spørsmålet om regional virkemiddelbruk og regional medvirkning i det regionale utviklingsarbeidet i Hedmark.

Velkommen til videre samarbeid.

1. INNLEDNING

Arbeidet med regionalt utviklingsprogram ble grundig evaluert i 2006. Dette dannet basis for drøftinger av arbeidsform og innhold i dokumentet i starten av 2007. Sentrale arenaer for disse drøftingene har vært fylkesrådet, regionalt partnerskap og fylkestinget.

Tidligere regionale utviklingsprogram har vært fokusert omkring tilgjengelige økonomiske virkemidler til regional utvikling. Dette er erstattet med begrepet rammer for regional utvikling. På denne måten kan den rollen som partene i arbeidslivet og Høgskolen i Hedmark har i det regionale utviklingsarbeidet også bli synliggjort.

Tidligere har dokumentet vært bygd opp med blant mål og strategier. Begrepet strategier er erstattet med virkemidler. Med virkemidler menes økonomi, samarbeids- eller partnerskapsavtaler, kompetanse og anvendelse av arbeidskraft, nettverk osv.

Strukturen i regionalt utviklingsprogram

Regionalt utviklingsprogram bygger i første rekke på Fylkesplanens kapittel Politikk for Hedmark. Strategiene er utviklet med basis i føringer som er gitt i en rekke regionale og nasjonale dokumenter innenfor programområdene:

- Næringsutvikling
- Kompetanseutvikling
- Miljø, kulturarv og areal
- Senterstruktur, by- og stedsutvikling
- Kulturutvikling
- Folkehelse

Internasjonalt arbeid, innlandsperspektivet, samferdsel og infrastruktur omtales i eget kapittel.

Klima- og miljøutfordringer vil bli et viktig område så vel i det kommende fylkesplanarbeidet og i påfølgende regionale utviklingsprogram. Etter de siste rapportene fra FNs klimapanel, har forventningene om å utvikle konkrete mål for reduserte utslipp av klimagasser blitt store. Regjeringens klimamelding legger opp til nasjonale målsettinger om reduksjoner av utslipp. Hedmark har 17% av landets stående skogressurser og 19% av tilveksten. Binding av karbon i stående skog, samt bruk av skog som råstoff til bioenergi og trebruk er viktige muligheter for landets største skogfylke. Hedmark og Oppland fylkeskommuner og fylkesmennene med flere setter fokus på dette gjennom felles skog- og trestrategi. Fylkesrådet vil i tråd med vedtak i fylkestinget arbeide målbevisst for å utvikle konkrete regionale mål for utslippreduksjoner. Dette vil fylkesrådet komme nærmere tilbake til i RUP-perioden.

Som en start på en bevisstgjøring i Hedmark fylkeskommuneskal det utarbeides rutiner for kjøp av klimakvoter for flyreiser. Fylkesrådet vil også bevisstgjøre organisasjonen i forhold til å bruke kollektivtransport og samkjøring til møter utenfor eget kontorsted. Fylkesrådet mener at disse ordningene ikke skal ha budsjettmessige konsekvenser, men dekkes over den enkelte avdelings budsjett.

Hedmark fylkeskommune er som ansvarlig for kollektivtransport en storforbruker av diesel. Fylkesrådet ønsker i perioden å få utredet en overgang til biodiesel på alle bussene som kjører på oppdrag for Hedmark trafikk. Når det gjelder stasjonære utslippskilder var fylkeskommunen tidlig ute med å bygge fjernvarmeanlegg med fornybare energikilder som varmekilde i fylkeskommunale bygg. De fleste videregående skolene i fylket i dag er oppvarmet ved hjelp av fjernvarme.

Samarbeide med andre for å gjennomføre regionalt utviklingsprogram

Det er lange tradisjoner for å samarbeide med andre for å få gjennomført omforente prosjekter og tiltak. Til grunn for dette samarbeidet kan det være samarbeidsavtaler, organisering av prosjektsamarbeide, tilskudd og tilsagn om økonomisk medvirkning og lignende. Partnerskapsavtalen skal være et supplement til den øvrige arbeidsmetodikk som er etablert.

I desember 2004 gjorde Fylkestinget vedtak om fylkeskommunens partnerskapspolitikk. Hedmark fylkeskommune ønsker å anvende partnerskapsavtaler som en av bærebjelkene i det regionale utviklingsarbeidet.

Partnerskapsavtalen må ha en politisk forankring med forpliktelser på gjennomføringssiden både for fylkeskommunens del og hos samarbeidspartnere. I partnerskapsavtalen skal forhold knyttet til mål og strategier, innsatsfaktorer, vedtaksmyndighet og beslutningsprosedyrer, varighet, rapportering og felles profilering være regulert.

Fylkeskommunen har en viss erfaring med anvendelse av partnerskapsavtaler. Det er fortsatt en rekke utfordringer for å få dette til å bli en funksjonell arbeidsform. Fylkeskommunen ønsker å dreie samarbeidet med kommunene over i partnerskapsavtaler av mer overordnet og prinsipiell karakter, og at de enkelte samarbeidsområdene blir omtalt som en del av disse avtalene. I tillegg til dette ønsker fylkeskommunen at partnerskapsavtalene også har en

forankring i regionrådene som er den mest relevante fellesarenaen mellom kommunene og fylkesnivået på strategisk nivå.

Nærmere om regionalt partnerskap

Hedmark fylkeskommune inviterte til etablering av det regionale partnerskap 23.1.2004. Deltakerne i det regionalt partnerskap dekker bredden av miljøer som deltar i gjennomføringen av regionalt utviklingsprogram på et fylkesnivå og på tvers av fylkesgrensene. Mandatet for regionalt partnerskap er:

- Hovedformålet med regionalt partnerskap er å få til et regionalt engasjement som viser vilje til å anvende de samlede ressurser for mer effektivt å iverksette tilrettelegging av prosjekter, tiltak og aktiviteter som fremmer samfunnsutviklingen i hele fylket. Saker som vedrører rammebetingelser, interessepolitikk, forholdet overfor sentrale myndigheter eller andre saker der det regionale partnerskapet har felles ståsted er det viktig at medlemmene bringer fram til drøfting.
- Regionalt partnerskap kan være rådgivende bidragsyter overfor samarbeidspartenes strategiutvikling.
- Regionalt partnerskap er et forpliktende samarbeidsorgan mellom selvstendige og likeverdige aktører for å få til en tettere kobling mellom samarbeidspartenes strategiplaner med vekt på å avklare ”hvem gjør hva til hvilken tid”. Regionalt partnerskap er et konsensusorgan
- Regionalt partnerskap skal være initiativtakere til å videreutvikle fylkets viktigste plandokumenter for å påvirke samfunnsutviklingen i felles bo-, arbeids- og serviceregioner (funksjonelle regioner) for befolkning og næringsliv.
- Regionalt partnerskap kan trekke inn andre miljøer dersom man føler behov for dette på permanent basis, til enkelte møter eller i enkelte saker.

Medlemmene i regionalt partnerskap er oppnevnt fra: Fylkesmannen i Hedmark, Høgskolen i Hedmark, LO Hedmark, NHO Innlandet, Innovasjon Norge i Hedmark, Statens vegvesen – region øst, Kultursektoren i Hedmark (uten representant pr dato), NAV Hedmark (fra mars 2007), Norges Forskningsråd (fra august 2007) Regionrådet for Fjellregionen v/ regionrådsleder, Regionrådet for Sør-Østerdal v/ regionrådsleder, Regionrådet for Hamarregionen v/ regionrådsleder og Glåmdal regionråd v/ regionrådsleder. Hedmark fylkeskommune v/ fylkesrådet er leder og fylkesdirektøren er sekretariat.

Tilgang på kvalifisert arbeidskraft ble satt på dagsorden i regionalt partnerskap sommeren 2007. Intensjonen var at det skulle utvikles en strategi for dette meget omfattende arbeidsområdet til regionalt utviklingsprogram. Det har ikke vært mulig å få til dette innenfor de tidsfrister som gjelder for arbeidet med regionalt utviklingsprogram. Underveis har det, imidlertid, vært arbeidet aktivt med å finne arbeidsområder hvor aktørene i regionalt partnerskap både har en rolle og et ansvar. Fokus er satt på grupper som faller utenfor det ordinære arbeidsmarkedet, slik at arbeidstittelen foreløpig er ”ta arbeidskraftreserven i bruk”. Mulige satsinger kan være kompetanse, folkehelse, næringsutvikling samt å bruke erfaringer fra prosjekter som SAVIS, ulike Interreg-prosjekter og lignende.

2. RAMMER TIL REGIONAL UTVIKLING

Denne oversikten er ikke fullstendig, men skal gi et inntrykk av de viktigste rammene som er tilgjengelige og som forvaltes i Hedmark – fortrinnsvis av deltakerne i regionalt partnerskap.

Forvaltningen av virkemidlene ivaretas av den enkelte. De økonomiske rammene innenfor hvert virkemiddel varierer fra år til år og er derfor ikke omtalt. Rammevilkår som lover, regler og forskrifter, infrastruktur og lignende er heller ikke tatt med.

Hedmark fylkeskommune:

- Midler til regional utvikling
- Midler til stedsutvikling
- Internasjonalt arbeid – INTERREG-programmet og andre internasjonale programmer
- Spillemidler
- Partnerskapsmidler
- Tilskudds- og stimuleringsmidler innenfor folkehelse

Fylkesmannen i Hedmark:

- Bygdeutviklingsmidler (tilrettelegging og utviklingstiltak)
- Setermidler

Innovasjon Norge (IN) Hedmark:

Distriktsrettede virkemidler:

- Distriktsrettet Risikolån
- Distriktsutviklingstilskudd
- Etablererstipend

Landsdekkende virkemidler (Egen ramme):

- Inkubatorordning
- Landsdekkende utviklingstilskudd

Felles ramme for hele Innovasjon Norge:

- IFU/OFU,
- Matprogrammet
- Treprogrammet
- Bioenergiprogrammet
- Design
- Landsdekkende låneordning

Fylkesvise BU-midler:

- Tradisjonelt jord og hagebruk
- Utviklingstiltak / Nye næringer
- Rentestøtte

Innlandet 2010 (Forvaltningsansvar sammen med IN Oppland):

- Industri
- Bioenergi
- Bioteknologi
- Småskala reiseliv og matopplevelser

Operatør:

- Skattefunn

NAV Hedmark:

Bedriftsintern opplæring (tilskudd) skal bidra til:

- motvirke utstøting fra arbeidslivet ved større omstillinger
- opprettholde og styrke kompetansen til ansatte i bedrifter som har omstillings- eller strukturproblemer som er av særlig alvorlig karakter for arbeidsmarkedet
- rekruttere til ledige stillinger som er vanskelig å besette

Det er "bedriften" som er søker til dette tilskuddet. Ressurser til tiltaket dekkes av den rammebevilgning som NAV i fylket får tildelt til arbeidsmarkedstiltak.

Jobbskapingssjaker skal bidra til etablering av egen virksomhet og bedre sysselsettingsmulighetene for arbeidsledige og yrkeshemmede. Ungdom mellom 20 - 24 år er en prioritert målgruppe. NAV Hedmark får (år om annet) særskilte midler til dette tiltaket Gjennomføring av kurs kjøpes etter anbudsrunde for interesserte leverandører.

For øvrig er rammer for **arbeidsmarkedstiltak** knyttet til gjennomføring av kvalifiseringstiltak hos ulike leverandører i fylket; gjennom avtalte rammer og/eller ved anbudsutlysning, samt individuelle tiltak.

Statens vegvesen region Øst:

Investeringsmidlene i Vegvesenet er bundet gjennom vedtatte 4-årige handlingsprogram for hhv. riks- og fylkesveger. Eventuelle utviklingsprosjekter må således forberedes med slikt tidsperspektiv.

- Fylkesveger. Midler i tilknytning til stedutvikling. Se også fylkeskommunens program.
- Øvrige riksveger. Midler til by - og tettstedutvikling, særlig for å fremme miljø og sikkerhet.
- Planleggingsmidler. I noen grad bidra i utviklingsprosjekter med tilknytning til veg – og vegtrafikkområdet

For hele området er kontakten: Statens vegvesen region Øst v/ strategistaben.

Høgskolen i Hedmark:

Høgskolen søker selv om midler til prosjekter med regional relevans og betydning, og har en betydelig prosjektportefølje hvor den kompetanse høgskolen besitter er vesentlig. Høgskolen er også en aktiv aktør i å skaffe midler som nyttes i FoU-sammenheng.

NHO Innlandet:

NHO Innlandet bidrar i første rekke med organisasjonsressurser i utviklingsarbeidet.

LO i Hedmark:

LO i Hedmark bidrar i første rekke med organisasjonsressurser i utviklingsarbeidet.

Regionrådet for Fjellregionen:

- Kommunale næringsfond – kontakt den respektive kommune

- Kraftfond – gjelder noen kommuner i Fjellregionen
- Regionrådets midler til utviklingstiltak

Regionrådet for Sør-Østerdal:

- Kommunale næringsfond – kontakt den respektive kommune unntatt Elverum kommune
- Kraftfond – kontakt den respektive kommune
- Regionfelt Østlandet / Avbøtende tiltak – kontakt Åmot kommune
- Regionrådets midler til utviklingstiltak

Regionrådet for Glåmdalen:

- Regionrådets midler – forvaltes av regionrådet
- DA-fondet – forvaltes av egne styrever.
- Kommunale næringsfond – forvaltes av kommunene

Regionrådet for Hamarregionen:

- Regionrådets midler – forvaltes av regionrådet

2.1. REGIONRÅDENES SAMHANDLINGSPROSJEKTER

De fire regionrådene har alltid behandlet og gitt viktige innspill til de regionale utviklingsprogrammene. I år er de utfordret til å prioritere fire til seks samhandlingsprosjekter. Med samhandlingsprosjekter menes at gjennomføringen finner sted mellom kommunene i regionrådet og relevante fylkesvise aktører. Utredningen, detaljeringen og å etablere samarbeide med relevante aktører i prosjektene vil være regionrådets ansvar. Anvendelse av regionalt partnerskap vil være et stikkord i denne sammenhengen.

Det er intensjonen at Regionrådene utarbeider en handlingsplan med utgangspunkt i samhandlingsprosjektene. Handlingsplanene behandles politisk av Fylkesrådet som eventuelt legger de fram for Fylkestinget.

Regionrådet for Fjellregionen har prioritert følgende samhandlingsprosjekter:

”Viser til møte i regionrådets arbeidsutvalg onsdag 5. september 2007, der det ble fattet følgende vedtak;

Sak 47/2007: RUP 2008-2011. Underveisdokument til uttalelse

Arbeidsutvalgets vedtak:

Under forutsetning av at det bes om innspill på framtidige samhandlingsprosjekt, inviterer Fjellregionen de fylkesvise aktørene til samarbeid om:

1. Samferdsel; RV3 prioritert i NTP 2010-18.
Høyhastighetsbane gjennom Østerdalen
Bedre flytilbud på ved Røros Lufthavn ved neste anbudsrunde
2. Flytt Hit.
3. Interreg satsing
4. Entreprenørskap i skolen
5. Fjellpolitikk
6. Desentralisert høgskoleutdanning”

Regionrådet for Sør-Østerdal har prioritert følgende samhandlingsprosjekter:

I sak 14/07 fra møte 23.8.07 er det gjort følgende enstemmige vedtak:

”Under forutsetning av at det bes om innspill på framtidige samhandlingsprosjekt, inviterer Sør-Østerdal de fylkesvise aktørene til samarbeid om:

1. RV3 prioritert i NTP 2010-18
2. Bioenergi; Prosjektet Grønn utvikling i Sør-Østerdal
3. Folkehelsebyen Elverum
4. Økt folketall; Prosjekt ”Tilflytting”
5. Interkommunalt / regionalt samarbeid; Forsøk innenfor delegert myndighet
6. Reiseliv; Regional effekt av destinasjon Trysil.”

Regionrådet for Glåmdalen har prioritert følgende samhandlingsprosjekter:

”Glåmdal regionråd behandlet ”Undervegsdokument til uttalelse” i møte 20.09.07.

Under forutsetning av at det bes om innspill på framtidige samhandlingsprosjekter, inviterer Glåmdalsregionen de fylkesvise aktørene til samarbeid om:

1. Kongsvinger og Glåmdal som knutepunkt for samferdsel og infrastruktur nasjonalt og internasjonalt.
2. Arbeidskraft i og for Glåmdalsregionen. Kartlegging av kompetansebehov samt kvalifisering og rekruttering av kompetanse for offentlig og privat sektor.
3. Bidra til gjennomføringen av byutviklingen i regionsenteret Kongsvinger.
4. Bolyst i Glåmdalsregionen. Attraksjons- og tilflyttingsprosjekt med utgangspunkt i:
 - markedsføring av regionen
 - kulturbasert næringsutvikling.
 - utnyttelse av geografisk beliggenhet og lokale naturressurser
5. Digitale Glåmdal. Utvikling av tjenester og /eller næring relatert til bredbånd.
6. Kartlegge og stimulere til videreutvikling av næringsklynger i Glåmdalsregionen.
7. Glåmdalsregionen som aktiv aktør i bilateralt arbeid mot Innlandet, Värmland/ARKO og EU.

Regionrådet for Hamarregionen har prioritert følgende samhandlingsprosjekter:

”Regionrådet for Hamarregionen har prioritert følgende samhandlingsprosjekter:

Samhandlingsprosjekter tar utgangspunkt i videreføring av Handlingsprogrammet for Regionrådet fra 2005, men med følgende justeringer:

Følgende satsingsområder vil det bli arbeidet videre med i 2008:

Kultur & kulturbygging. Hamarregionen vil benytte sine naturlige fortrinn og kulturarv til å satse på kultur som profileringsverktøy og vil legge til rette for at publikum og utøvere kan ta del i den gode kulturopplevelsen. For å øke attraktiviteten som bosted og besøksregion vil Hamarregionen tilstrebe nytenkning og mangfold i kulturlivet. Regionen vil bidra til å legge til rette for vekst blant kultur- og kulturarvsbaserte næringer og et aktivt og mangfoldig foreningsliv.

Barne- og ungdomssatsning. Hamarregionen skal være et sted der det er godt og trygt å vokse opp, og der barn og unge har best mulig muligheter til selvutvikling både gjennom å kunne påvirke samfunnet og i det å gjøre egne valg.

Infrastruktur & samferdsel. Hamarregionen skal bidra til at E6 bygges ut, raskere togforbindelse til Oslo, forbedrede kommunikasjonsforbindelser øst - vest (Elverum – Hamar – Gjøvik), tilrettelegge for utviklingen av nye næringsarealer og utbygging av bredbåndnettet i regionen.

Folkehelse . Regionrådet for Hamarregionen vil sikre og videreutvikle sykehustilbudet i regionen, og bidra til å begrense utviklingen av livsstilssykdommer hos befolkningen.

Kompetanse. Hamarregionen ser etableringen av Innlandsuniversitet som viktigste prioritet i arbeidet med å øke kompetansenivået i regionen. Hamarregionen ser etableringen av et regionalt landbrukssenter på Blæstad som viktig et viktig element i videreutviklingen av landbrukssektoren på regionalt og nasjonalt nivå. Hamarregionen vil legge til rette for et lokalt videregående utdanningstilbud som møter behovet til regionens næringsliv.

Profilering: Hamarregionen må profileres og synliggjøres både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Regionens mål må være forstått og delt av næringsliv, offentlige organer, organisasjoner og befolkning.”

3. SAMHANDLING OVER FYLKES- OG LANDEGRENSER

3.1. INNLANDSPERSPEKTIVET

Politikk for Innlandet

”Politikk for Innlandet” er nedfelt i fylkesplanene for Hedmark og Oppland med følgende mål:

Hovedmål

- Å videreutvikle Innlandet til en konkurransedyktig region internasjonalt og nasjonalt.
- Å sikre en balansert og bærekraftig utvikling på Østlandet gjennom utvikling i Innlandet og Mjøsbyene.
- Å bidra til en forsterket distriktspolitikk gjennom utvikling av Fjellregionen

Delmål

- Økt integrasjon og samhandling gjennom bedret samferdsel og kommunikasjoner
- Profilere og videreutvikle industrimiljøer innen for lettmetall, tremekaniske og næringsmiddelindustri som landets ledende på sitt område
- Med bakgrunn i mål, strategier og samarbeid for Innland 2010 vil virkemidler bli benyttet til å videreutvikle næringslivet
- Satse på kompetanse og læring i en helhetlig verdikjede - Innlandsuniversitetet
- Bidra til at Innlandet blir til besøksregion nr. 1 med fokus på opplevelse og utfoldelse
- Få frem fyrårnbedrifter/miljøer innen bioenergi og bioteknologi

Hedmark og Oppland fylkeskommuner har over tid utviklet et godt og nært samarbeid på flere områder, ikke minst gjennom Arena Innlandet så vel politisk som administrativt. Samarbeidet har vist at det er svært mange felles muligheter og utfordringer i de to fylkene. Det er oppnådd løsninger i lag, og det synes naturlig å:

- videreutvikle samarbeidet på eksisterende samarbeidsområder

- initiere nye samarbeidsområder og samhandlingsformer
- møte utfordringene gjennom regiondannelse - region Innlandet.

Nær-Osloperspektivet

Hovedstadsregionen og Gardermoen-området har økende betydning for næringsliv og befolkning i hele fylket, men særlig for Glåmdals- og Hamarregionen.

Det arbeides med følgende hovedområder:

- Styrke og utvikle Glåmdals- og Hamarregionen som gode bo-, service- og arbeidsregioner.
- Knytte planlegging og utvikling i disse regionene opp mot utviklingen i Oslo og Akershus.
- Legge til rette for et bærekraftig utbyggingsmønster i Nær-Oslo-regionen som kjennetegnes av målrettet planlegging hvor veksten primært skjer innenfor region-/kommunesentre og andre knutepunkter langs transportkorridorene.
- Legge til rette for effektiv og sikker transport både på vei og jernbane.
- Legge til rette og understøtte kollektivtransporttilbudet og ellers gi mulighet for bruk av gang- og sykkelveier mellom boliger, tjenestetilbud og lokale arbeidsplasser.

Østlandssamarbeidets kontaktutvalg bestående av fylkesordfører/ fylkesrådsleder, opposisjonsleder og fylkesrådmann i de åtte fylkene Oppland, Hedmark, Østfold, Vestfold, Buskerud, Telemark, Akershus og Oslo er arenaen for å konkretisere oppfølgingen av politikken om vekst og regional utvikling i byregionene utenfor Oslo. En bærekraftig utvikling av Østlandsregionen vil være avhengig av et positivt samspill mellom byene og deres omland - dette kalles flerkjernestruktur i byutviklingen.

Fylkeskommunene er enige om følgende hovedmål for Østlandet:

- Å videreutvikle Østlandet som en konkurranse dyktig region i Europa
- Å sikre en balansert og bærekraftig utvikling innen regionen gjennom utvikling av flerkjerne struktur. Dette vil minske presset på hovedstadsområdet (Oslo og Akershus) og styrke resten av regionen.

Mjøsperspektivet

Mjøregionen omfatter kommuner i Hedmark og Oppland med grense til Mjøsa:

- Hedemarken: Hamar, Ringsaker og Stange
- Gjøvikregionen: Gjøvik og Østre-Toten
- Lillehammerregionen: Lillehammer

Det arbeides med følgende hovedområder:

- Mjøregionen som bo- og arbeidsregion
- Arbeid, næring og nyskaping
- Kompetanseutvikling
- Samferdsel

Fjellperspektivet

Fjellregionen omfatter i denne sammenheng følgende regioner:

- Oppland: Valdres, Midt-Gudbrandsdal og Nord- Gudbrandsdal

- Hedmark/Sør-Trøndelag: Fjellregionen med kommunene Røros, Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Rendalen
- Kommunene Stor-Elvdal, Engerdal og Trysil

Det arbeides med følgende hovedområder:

- Bo- og livskvalitet i Fjellregionen
- Nærings- og kompetanseutvikling og nye samarbeidsformer
- Landbruk, stølsdrift, nisjeproduksjon basert på lokalt råstoff og merkevarebygging
- Næringsmessig utvikling av nasjonalparker og fjellområder

3.2. INTERNASJONALT SAMARBEID

Mål og strategier

I fylkesplanen for Hedmark 2005-2008 er hovedmålet for internasjonalt samarbeid formulert slik: ”Et samfunns- og næringsliv som aktivt møter utfordringer og muligheter en åpen verden byr på, som skal bidra til å styrke og berike flerkulturelt fellesskap og mangfold i Hedmark.”

Strategier for å nå denne målsettingen er:

A: Aktivt utnytter de muligheter som Hedmark har i forhold til EU/EØS-avtalen koblet til:

- EUs mål 3 territoriell utvikling i Europa – Interreg IVA, B og C programmene
- EUs sektorprogram som er åpne for norsk deltakelse være seg utdannings-, kultur- og FoU-programmer, samt programmer knyttet opp mot sysselsetting, sosial beskyttelse og miljø.
- Utnytte mulighetene som ligger i EØS-avtalens finansielle mekanisme og interessante samarbeidsregioner i Europa under denne finansielle mekanisme.

B: Utvide bilaterale avtaler med regioner i Europa. Det er i dag avtaler med:

- Samarbeidsavtale mellom Hedmark fylkeskommune, KS Hedmark og Region Värmland
- Samarbeidsavtale mellom Hedmark fylkeskommune/Fylkesmannen i Hedmark og Region Dalarna/Länsstyrelsen i Dalarna
- Samarbeidsavtale mellom Hedmark fylkeskommune og Utena fylke i Littauen
- Samarbeidsavtale Østlandssamarbeidet og Schleswig-Holstein
- Samarbeid med andre regioner i Europa der dette gir en regionalpolitisk merverdi, særlig Jämtland på grunn av samarbeidet i Fjellregionen.

C: Deltakelse i nasjonale og internasjonale organisasjoner for nettverksbygging, kunnskap og kompetanseutvikling

- Østlandssamarbeidet
- ARKO (Grensesamarbeidet mellom Glomdalskommunene, Eda, Arvika, Torsby og Sunne kommuner)
- Oslo-regionens Europakontor
- Assembly of European Regions
- Association of European Border Regions
- Baltic Sub Sea State Cooperation
- Euromontana

D: Videreutvikle samarbeidet med land og regioner i Sør, forankret i de kontaktene som er etablert.

- Videreutvikle samarbeidet mellom Hedmark fylkeskommune, Namibiaforeningen og Høgskolen i Hedmark i forhold til Namibia.
- Støtte opp om arbeidet med å utvikle kontakten mot Somalia gjennom det arbeidet som de aktuelle kommuner legger opp til.

3.3. SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

Fylkesplan for Hedmark 2005-2008 (2016) har følgende hovedmål:

”En effektiv, trygg og miljøvennlig infrastruktur som sikrer næringslivets og befolkningens behov for transport og kommunikasjon”.

Fylkesplanen har videre nedfelt delmål for hhv. kollektivtrafikk/jernbane og vegnettet. Utover fylkesplanens målsettinger, finnes det andre sentrale plandokumenter som er bestemmende for utvikling av kollektivtrafikk og samferdselens infrastruktur i Hedmark:

Fylkesdelplan for SMAT har svært mange perspektiver i seg. I denne sammenheng er fokuset knyttet til retningslinjer for utvikling av kollektivtrafikken med buss, taxi og jernbane, utbedre terminalknutepunktene og sykkelveger og sykkelparkering. SMAT omtales for øvrig flere steder i RUP 2008-2011.

Strategisk kollektivplan for Østlandet har fokus på et regionalt helhetlig kollektivtilbud hvor jernbanen er sentral, utvikling av knutepunkter og informasjon om kollektivtilbudet samt sikre langsiktige økonomiske rammer.

Tilgjengelighetsprogrammet BRA (Bedre infrastruktur, Rullende materiell, Aktiv logistikkforbedring) har fokus mot universell utforming som prinsipp i arbeidet for bedre tilgjengelighet, og at prinsippet må gjelde hele reisekjeden fra reisens start til den avsluttes.

Kollektivtransportplanen for Hedmark 2007-2010 trekker opp strategier for utvikling av kollektivtilbudet i Hedmark og beskriver aktuelle tiltaksområder. Dette vil danne grunnlaget for Tiltaksplan som Hedmark Trafikk FKF (fylkeskommunalt foretak) skal lage, og omtales ikke nærmere i RUP.

Hedmark og Oppland fylkeskommuner samt Hedmark Trafikk FKF utarbeider en strategiplan for utvikling av kollektivtrafikken innen Mjøsregionen og til/fra regionen. Strategiene omhandler infrastruktur, produkt, marked, økonomi/organisering og trafikksikkerhet/miljø. Planen beskriver dessuten aktuelle tiltaksområder, som sammen med strategiene, angir rammene for Tiltaksplan som Hedmark Trafikk FKF skal lage for Hedmark og samferdselsetaten i Oppland fylkeskommune for Oppland. Arbeidet vil bli koordinert innen Arena Innlandet og kommer til behandling i RUP-perioden.

I forbindelse med den politiske behandlingen av Nasjonal Transportplan 2006-2015, Handlingsprogrammet 2006-2009, har fylkestinget i møte 18-19.04.2005, sak 17/05, spesielt pekt på følgende forhold:

- Hedmark er et fylke med store avstander og spredt bosetting.
- Hedmark er transittfylke for veg- og banetrafikk

- Ulykkessituasjonen på vegene i Hedmark er uakseptabel og det må derfor bygges bedre
- veger og transport bør overføres til jernbane
- Det trengs større økonomiske rammer enn NTP trekker opp
- Stamvegene Rv 2, E6 og Rv 3 må utbedres
- Dovrebanens infrastruktur mellom Eidsvoll og Hamar må utbygges
- Jernbanetilbudet må sikres og spesielt nevnes Kongsvingerbanen hvor det bes om at lokaltilbudet gjenoprettes til tidligere nivå.

Arbeidet med å utforme Nasjonal Transportplan 2010-2019 har startet opp og vil foregå på regionalt nivå fram til våren 2008. Som del av prosessen vil det bli holdt drøftinger i Kontaktutvalget i Innlandet og Samferdselsforum. Hedmark og Oppland fylkeskommuner har i forbindelse med Nasjonal Transportplan 2010-2019 utarbeidet og vedtatt felles strategier. Stortingsmelding vil bli lagt fram i desember 2008 og forutsettes behandlet i Stortinget våren 2009. Etter dette blir det utarbeidet Handlingsprogram både for veg- og banesektoren.

Når det gjelder fylkesvegnettet og investering, drift- og vedlikehold på dette vegnettet, så blir det omhandlet i fylkeskommunens årlige budsjett og i fireårige fylkesvegprogram. Neste programperiode er 2010-2013.

Akershus fylkeskommune har etablert et bredt partnerskap i arbeidet med ny fylkesdelplan for Gardermoen med andre fylkeskommuner, næringsorganisasjoner, kommunene og aktører på hovedflyplassen. Visjonen i fylkesdelplanen er: Gardermoen: Viktigst for Norge! Hovedmålet er ”Gardermoen bidrar positivt til regionens utvikling, er et nasjonalt knutepunkt og et utstillingsvindu for verden”. I RUP tas med tre av delmålene for å oppnå dette:

- Gardermoen skal bidra til regional utvikling
- Gardermoen skal være ledende på miljø
- Gardermoen skal være ledende på sikkerhet og service

Avinor utformer også sektorplaner som del av Nasjonal Transportplan. I denne sammenheng er sektorplan mot 2040 viktig. For Hedmarks del er det viktig at Oslo Lufthavn Gardermoen sikres arealbehov for fremtidig utvikling. Hovedflyplassen må møte fremtiden med en størst mulig fleksibilitet for tilpasning av fremtidig kapasitet.

4. PROGRAMOMRÅDER I REGIONALT UTVIKLINGSPROGRAM

4.1. NÆRINGSUTVIKLING

Fylkesplanens overordnede mål er et lønnsomt, variert og konkurransedyktig næringsliv som sikrer befolkningen inntekt og meningsfylt arbeid.

Hedmark skal være et fylke hvor mennesker med pågangsmot og skaperevne har gode muligheter for å utvikle lønnsom virksomhet. Næringspolitikken skal tilrettelegge for økt utvikling og verdiskaping i hele fylket, basert på regionale muligheter og fortrinn.

Virkemidler

- Flere nyetableringer med vekstpotensial.
- Bidra til lønnsomme, innovative- og omstillingsdyktige bedrifter.
- Følge opp satsingsområdene i Innlandet 2010 som er reiseliv, kultur- og opplevelsesnæringer, informasjonsteknologi og industri.

- Et effektivt system for utdanning, læring og kunnskapsspredning som skal gi næringslivet tilgang på mennesker med relevant kunnskap av høy kvalitet.
- Internasjonalisering og eksport for å fremme regionalt næringsliv.
- Fremme forskningsaktiviteter som grunnlag for kunnskapsutvikling, innovasjon og verdiskaping.
- Utvikling av innovasjonssystemet, herunder næringshager, kunnskapsparker, inkubatorer og kompetanseinstitusjoner som høyskole, FoU-miljø.
- Hedmark kredittgarantiforening utvikles til å bli et nyttig virkemiddel for gründere, entreprenører, SMB-bedrifter og finansnæringen i Hedmark.

Entreprenørskap, nyetableringer og innovasjonssystemet i Hedmark

Fylkesplanens mål er å fremme nyetablering og nyskaping i næringslivet, som grunnlag for verdiskaping.

Virkemidler

- Styrke entreprenørskapskompetansen- og kulturen
- Flere nyetableringer med utspring fra høyskole/universitet
- Styrke og prioritere rådgivnings- og veiledningskompetansen i kommunene.
- Bidra til etablering og videre utvikling av nettverk for kompetanse- og erfaringsdeling.
- Videreutvikling av kompetansenettverk for kvinnelige gründere bla. gjennom GRO-programmets muligheter
- Videreutvikling og styrking av kunnskapsparker, næringshager og inkubatorer.

Forskning, utvikling og kommersialisering

Dette punktet må ses i sammenheng med Kompetanseutvikling (jfr.kap. 4.2)

Det er et mål at forskning skal være grunnlag for kunnskapsspredning, kompetanseheving og verdiskaping i næringslivet.

Virkemidler

- Bidra til økt forskning- og utvikling i næringslivet og kommersialisering av forskningsresultater bl.a. basert på kompetansemekling, Industrielle forsknings- og utviklingskontrakter (IFU), Offentlige forsknings- og utviklingskontrakter (OFU), skattefunnordningen og lignende.
- Bidra til å videreutvikle et regionalt innovasjonssystem
- Bidra til utvikling av samspillsarenaer og koplinger mellom FoU-miljøer, offentlige aktører og næringslivet (Trippel Helix). VRI-programmet for Innlandet (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) vil være sentralt virkemiddel i denne sammenheng

Utvikling av eksisterende næringsliv

Det er et mål å bidra til lønnsomme og omstillingsdyktige bedrifter samt innovasjon og kompetanseutvikling i bedrifter.

Landbruk og landbruksrelaterte næringer

Det er mål at Hedmark skal øke sin andel av den landbruksbaserte verdiskapningen gjennom å utvikle landbruket og landbruksrelatert virksomhet i alle deler av fylket.

Virkemidler:

- Gjennomføre strategiplan for landbruksrelatert næringsutvikling ”Ta Hedmark i bruk ” for perioden 2007 – 2009, følge opp strategiplan for jordbruk samt følge opp Regional strategi for skog og tre i Hedmark og Oppland i perioden 2008-2011
- Benytte BU-midler for opprettholde aktivt jordbruk i alle fire regioner.
- Øke bruken av tre gjennom satsing på trebyggeri og bioenergi
- Arbeide for regional satsing innenfor de nasjonale verdiskapingsprogrammene som tre, bioenergi, mat, økologisk landbruk og grønn tjenesteproduksjon.
- Benytte jord- og skogbrukets økonomiske virkemidler for økt produksjon og næringsutvikling.

Bioteknologi

Det er et mål at Hamarregionen skal være et kraftsenter innenfor næringsrettet bioteknologi med nasjonal og internasjonal tyngde.

Bidra til ny verdiskaping basert på informasjons- og kunnskapsbasene fra husdyr, laks, ørret og planter, og kommersiell utnyttelse av disse gjennom videreutviklingen av stiftelsen BIOINN.

Virkemidler:

- BIOINN skal oppnå NCE-status (Norwegian Centre of Expertise) innen næringsrettet bioteknologi.
- Økt innovasjon basert på databaser med informasjon fra fisk, planter og husdyr.
- Bidra til kommersialisering og etablering av nye virksomheter basert på eksisterende kompetanse hos næringsaktørene
- Realisere samarbeidspotensialet i plante-, husdyr- og havbruksmiljøene ved å bygge ned barrierer mellom næringsaktørene
- Ta en ledende rolle i utviklingen av sporingsteknikker (e-sporing, DNA-sporing) i næringsmiddelbaserte verdikjeder.
- Styrke posisjonen innenfor aktørenes kjerneområder og anvendelse av bioinformatikk
- Kompetanseutvikling som fører til økt konkurransekraft for knoppskytingsselskaper og utviklingsprosjekter.
- Bistå i utviklingen av relevante bioinformatikkplattformer som skal bistå næringsaktørene i produktutvikling.
- Etablere programmer for markedsstyrt produktutvikling basert på spesialkompetansen hos næringsaktørene.
- Samordne sentrale aktører (piloter) i utviklingen av bioteknologiske sporingssystemer.

- Styrke grunnlaget for en konkurransedyktig bioteknologiutdanning ved Høgskolen i Hedmark.

Bioenergi

Det er et mål å bidra til at Innlandet blir den ledende bioenergiregionen i landet, og at stasjonær bioenergibruk i Innlandet øker til 35%

Virkemidler:

- Arbeide for å gjennomføre fyrtårn i Innlandet 2010.
- Utvikle en velfungerende næringsklynge som kan bidra til økt verdiskaping og omsetning gjennom å øke aktørens kompetansenivå, konkurranseevne og kommersielle potensial (Arena Bioenergi Innlandet)
- Utvikle Høgskolen i Hedmark som nasjonalt kompetansesenter for bioenergi
- Støtte etableringen av et regionalt energikontor i Sør-Østerdal i samarbeid med prosjektene ”Grønn varme fra Hedmark skogbruket” og ”Grønn utvikling i Sør-Østerdal”. Et regionalt energikontor skal bistå kommunene med økt kunnskap og forståelse om gode energiløsninger, arbeide for økt bruk av bioenergi i offentlige bygg og følge opp kommunale energi- og klimaplaner.
- Følge opp strategien ”Ta Hedmark i Bruk” og Regional strategi for skog og tre i Hedmark og Oppland

Industri

Det er et mål å styrke konkurransekraften og realisere verdiskapingspotensialet gjennom økt satsing på FoU for å styrke innvasjonsevnen/graden samt bidra til etablering av nye virksomheter i hele fylket.

Virkemidler:

- Bidra til å utvikle verdiskapingspotensialet i skog- og trenæringen (industrien) gjennom produkt- og prosessutvikling, FoU og utvikling av verdikjeden. Dette skal skje ved videreutvikling av partnerskapsavtalen med TreTorget og følge opp samarbeidet med bransjeprogrammet Trefylket samt å utvikle et Interregprosjekt for treklynga.
- Bidra til å videreutvikle klynger innenfor aluminiums-, tre- og betongindustrien Etablere arenaer for nasjonalt og internasjonalt FoU samarbeid
- Bidra til økt kompetanse og konkurranseevne i industrien i Hedmark med økt fokus på ledelse og prosessutvikling.
- Bidra til oppfølging av Innlandet 2010

Kultur- og opplevelsesnæringer

Det er et mål å utnytte vekstpotensialet innen kultur- og opplevelsesnæringer til å fremme verdiskaping og arbeidsplasser i Hedmark, gjennom blant annet å øke samhandlingen mellom kultur- og opplevelsesnæringene, tradisjonelt næringsliv, kunnskapsmiljøene og virkemiddelapparatet.

Virkemidler:

- Videreføre støtteordningen til kultur- og opplevelsesnæringer i Hedmark,
- Bidra til utvikling av klynger, møteplasser og nettverk innenfor de kultur- og opplevelsesbaserte næringene.
- Bidra til næringsutvikling og kompetanseutvikling innen mat, matkultur og matproduksjon gjennom økt samarbeid og kompetansenettverk, ved bla. å få frem flere lønnsomme og profesjonelle produsenter av mat med særpreg, samt videreføring av prosjektet Mat i Hedmark.
- Jobbe for å få et kompetansenav for mat til Innlandet.
- Bidra til videreutvikling av kultur- og opplevelsesproduksjon med utgangspunkt i nye medier gjennom tilrettelegging av kreative miljøer og nettverk, spillproduksjon og arenaproduksjon
- Bidra til utvikling av musikk og film som næring.
- Bidra til næringsutvikling innenfor idrett, arrangement og arena- og stadionutvikling.
- Bidra til videreutvikling av Arena KONVEKST.

Reiseliv og utmarksbasert næringsutvikling.

Fylkesplanens overordnede mål er å stimulere til vekst, utvikling og bredde innen reiselivsnæringen. Utmarksbasert næringsutvikling er nært knyttet til reiselivsutvikling, og fylkesplanens mål er å tilrettelegge for utmarksbasert næringsutvikling for å øke verdiskapingen i hele kjeden, og å oppnå lønnsom omsetning hos næringsaktørene.

Fylkesdelplan for reiseliv er grunnlaget for reiselivssatsingen i fylket, og følges opp gjennom årlige handlingsprogram i regi av Partnerskap for reiseliv. Målsettingene i denne er blant annet å øke verdiskapingen innen reiselivsproduksjon gjennom økt omsetning og lønnsomme arbeidsplasser. De tiltak som iverksettes skal bidra til en 20% økning i antall gjestedøgn i Hedmark innen 2010 med utgangspunkt i gjestedøgnstatistikk for Hedmark 2005. Etablere lønnsomme virksomheter knyttet til utmarkssatsingen

Virkemidler:

- Bygge videre på Partnerskap for reiseliv som organ for implementering av Fylkesdelplan for reiseliv – Hedmark – 2005-2008 (10) og samordning av den regionale og offentlige ressursbruken i forhold til reiselivsnæringene og reiselivets fellesapparat.
- Sikre gjennomføring og oppnåelse av fylkesdelplanens strategier og mål gjennom vedtak og oppfølging av årlig handlingsplan for Partnerskap for reiseliv. Handlingsplanen synliggjør reiselivstiltak fra aktørene i partnerskapet innenfor fylkesdelplanens fire hovedprogramområder: Produkt, kompetanse/kvalitet, profilering/markedsføring/salg og organisering
- Utmarkssatsing gjennom videreføring av og utvikling av setersatsingen, prosjekter knyttet til verdiskaping og næringsutvikling i tilknytning til verneområder og utvikling av det grønne reiselivet gjennom oppfølging av Innlandet 2010 samt Fylkesdelplan for reiseliv og ”Ta Hedmark i bruk”

Omstilling og regional utvikling

Forsvarsomstilling

Det er et mål å få flere virksomheter innen forsvaret til Hedmark.

Våler og Kongsvinger har fått tildelt statlige omstillingsmidler til omstillingsarbeid som følge av omstilling/nedleggelse av forsvarets aktiviteter i de to kommunene. Omstillingsarbeidet blir videreført.

Næringsrettede midler til regional utvikling – kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift

Det er et mål å få til en særskilt innsats i områder som ikke har fått gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift

Virkemiddel:

- Utvikle og gjennomføre tiltak som gir varige, positive effekter for næringslivet og regionen i et nært samarbeid mellom næringslivet og det offentlig.

Bredbånd

Det er et mål at hele befolkningen og næringslivet i Hedmark skal ha tilbud om bredbåndstilgang.

Virkemidler:

- Utbygging skal skje gjennom samarbeid mellom Hedmark fylkeskommune, regionråd og private utbyggere.
- Utbyggingen finansieres ved samarbeid mellom de tre nevnte aktørene og statlige virkemidler (Høykom med mer.)

4.2. KOMPETANSEUTVIKLING

Faglig og pedagogisk utviklingsarbeid

Det er et mål å stimulere til læringslyst og motivasjon til å forbedre resultater og høyere fullføringsgrad for elever, lærlinger og voksne.

Virkemidler:

Bedre overgangen for eleven mellom de ulike skoleslag og mellom skole og bedrift
Gi alle en mulighet til videregående opplæring tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov gjennom hele livet

- Styrke elevenes og lærlingenes kompetanse i læringsmetoder
- Følge opp resultatene fra kvalitetsarbeidet i skolene og iverksette utviklingsprosjekt som forbedrer elever og lærlingers oppvekst- og læringsmiljø og læringsresultat
- Inkludere andre profesjoners kompetanse til beste for elevene og lærlingene
- Fremme integrering av fremmedspråklige elever og forebygge rasisme diskriminering mobbing og vold
- Arbeide for økt innslag av kultur i videregående opplæring

Regionalt utviklingsarbeid i videregående opplæring.

Det er et mål at den videregående opplæring skal framstå som en aktiv aktør i samfunnsutviklingen ved å stimulere til nyskaping og næringsutvikling i samarbeid med lokale samfunnsaktører og næringsliv.

Virkemidler:

- Legge til rette for utvidet bruk av lokalt næringsliv og øvrig lokalsamfunn som kilde til læring og som læringsarena både gjennom interne og eksterne løsninger
- Tilbudsstruktur best mulig tilpasset den enkeltes og næringslivets behov
- Gi opplæringstilbud som er i tråd med ungdommens ønsker og samfunnets behov blant annet gjennom programfag til valg og prosjekt til fordypning
- Arbeide for flere læreplasser i offentlig og privat sektor
- Videreutvikle samarbeidet mellom skole og bedrift
- Vurdere tilbud basert på lokale satsningsområder og behov
- Utnytte IKT for å opprettholde en desentralisert skolestruktur, gi tilbud tilpasset den enkelte og bidra til faglig samarbeid på tvers av skoler og mellom skoler og næringsliv

Veiledning for yrkes – og samfunnsliv

Det er et mål å gi den enkelte en karriereveiledning som gir gode forutsetninger for å ta ansvar for seg selv og sine valg av utdanning og yrke.

Virkemidler:

- Videreutvikle partnerskapsavtaler som redskap for å forbedre karriereveiledningstilbudet i Hedmark
- Øke gjennomføringen i videregående opplæring i Hedmark.
- Styrke veiledningsapparatet for å gi befolkningen bedre grunnlag for yrkes- og utdanningsvalg, jamfør partnerskapsavtale for karriereveiledning i region 3
- Bidra til en karriereplan for alle i videregående opplæring.
- Øke antall partnerskapsavtaler på ulike nivå mellom ulike parter
- Styrke samarbeidet mellom grunnskolen og videregående skole
- Systematisere tiltakene og skape en helhet i yrkes og veiledningssystemet

Innlandsuniversitetet

Det er et mål å utvikle en attraktiv utdanningsinstitusjon nasjonalt og internasjonalt som er en drivkraft i regionens utvikling og et sentrum for innovasjon og forskning.

Prosjekt InnlandsUniversitetet (PIU) er et samarbeidsprosjekt mellom høgskolene i Hedmark, Gjøvik og Lillehammer i tillegg til de to fylkeskommunene i Hedmark og Oppland. samarbeidsprosjekt med målsetting å utvikle et Universitet i Innlandet. Innlandsuniversitetet skal bli en sentral nettverksinstitusjon.

Det er etablert et eget Kompetanse-, utdannings- og forskningsfond for Innlandet. Det vil i den kommende periode bli arbeidet videre med styrking av den finansielle siden i dette fondet.

Virkemidler:

- Fagsatsinger i de tre høgskolemiljøene, slik at det faglige nivå kan forsvare en søknad om universitetsstatus i 2012
- Organisatorisk utvikling mot en felles overbygging for de tre høgskolemiljøene
- Stimulere til samarbeid mellom næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjonene i Innlandet.

4.3. MILJØ, KULTURARV OG AREAL

Det er et mål å utvikle attraktive lokalsamfunn og nærmiljøer som skaper identitet, bo-, utdannings- og etableringslyst.

Naturressurser

I følge fylkesplanen skal Hedmarksnaturen og dens ressurser gi grunnlag for livskvalitet, utfoldelse og næringsutvikling i regionen.

Virkemidler:

- Videreutvikle en helhetlig og god arealplanlegging på bakgrunn av retningslinjene til fylkesplanen, fylkesdelplanene for Rondane, Dovrefjell, Glomma, Femund-/Trysilvassdraget
- Øke fokuset på vassdrag som ressurs i lokalsamfunnsutviklingen bl.a gjennom tilskudd av fylkeskommunale vassdragsmidler
- Profilere det fylkeskommunale ansvaret for vannforsyning til fylkets befolkning og næringsliv som viktig grunnlag for bl.a. lokalsamfunnsutvikling og reiselivssatsing.
- Utvikle retningslinjer for bruk og vern av større naturområder med Vestmarka som eksempel.
- Videreutvikle retningslinjer for bruk og vern av vassdrag, og utvikle egne retningslinjer for Mjøsas strandsone.

Kulturminner og kulturmiljøer

Kulturminner og –miljøer utgjør en vesentlig del av våre fysiske omgivelser, og kulturminnene har fått en stadig viktigere betydning for regionens identitet og attraktivitet.

Det er utarbeidet en fylkesdelplan for kulturvern med virkning fra 2005 med følgende målsettinger:

- Bidra til økt verdiskaping i kommuner og lokalmiljøer gjennom aktiv satsing på kulturarven
- Å sikre mangfoldet og særpreget i Hedmarks kulturminner og kulturmiljøer som del av en helhetlig miljø- og arealforvaltning
- Å sikre et utvalg kulturminner og kulturmiljøer av nasjonal verdi og et representativt utvalg av regiontypiske kulturminner og kulturmiljøer i Hedmark
- Å styrke sosial og kulturell tilhørighet og lokal utvikling ved tilrettelegging og bruk av kulturminner og kulturmiljøer
- Å legge grunnlag for vern og utvikling av Hedmarks kulturminner og kulturmiljøer gjennom brede samarbeidsprosesser og aktiv bruk av fylkesdelplanen

Virkemidler:

- Finne løsninger for å ta vare på og aktivt bruke fylkets rike bygningsarv samt registrere og tilrettelegge viktige kulturminner og kulturmiljøer
- Anvende kulturminneåret 2009 til å implementere gamle bygninger, bruk av tre og verdifulle kulturlandskap i satsingen
- Arbeide for økt verdiskaping og identitetsbygging i fylket gjennom konkrete pilotprosjekter/satsingsområder
- Gjennomføre handlingsprogrammet i fylkesdelplan for kulturminner og kulturmiljøer
- Satse på aktivt på å etablere partnerskap og gjennomføre gode samarbeidsprosesser
- Legge økt vekt på informasjon, tilrettelegging og formidling, og rette større oppmerksomhet mot kulturminner
- Legge til rette for næringsutvikling basert på fylkets rike kulturarv som merkevare
- Rette større oppmerksomhet mot kulturminner og kulturmiljøer som kunnskaps- og opplevelsesressurser
- Gjennomføre frednings- og verneprosesser for å sikre et representativt utvalg av kulturarven og for å bygge opp under fylkets identitet, mangfold og særpreg
- Økt satsing på verdiskaping i forhold til landbrukets kulturminner og kulturmiljø og byer og tettsteder i samarbeid med norsk Kulturminnefond, Riksantikvaren, regionale og kommunale etater, institusjoner, grunneiere og tiltakshavere
- Samarbeide over landegrensene gjennom ulike Eu prosjekter knyttet til minoriteters kulturarv, laserscanning av forminner og kulturminneverdier i by- og tettstedsutvikling
- Legge grunnlag for en bedre forvaltning av den fredete bygningsmassen ved å gjennomgå
- fredningslisten og tilstandsvurdere bygningsmassen.

4.4. SENTERSTRUKTUR, BY- OG STEDSUTVIKLING

Senterstruktur

Det er et mål å utvikle en bærekraftig og funksjonell senterstruktur i fylket med basis i fylkets region- og kommunesenter

Virkemidler:

- Helhetlig og god arealplanlegging - se retningslinjene til fylkesplanen, fylkesdelplan for SMAT i Hamarregionen og veileder for senterstruktur, varehandel og service i Hedmark
- Gjennomføre revisjon av SMAT for Hamarregionen med utarbeidelse av handlingsplan med
- sikte på å tilrettelegge for befolkningsvekst, styrke fornyelses- og utviklingsmulighetene
- gjennom samordnet miljø-, areal- og transportplanlegging.
- Næringsområder vurderes med tanke på miljøhensyn og kollektive transportløsninger.

Stedsutvikling

Det er et mål å utvikle miljøvennlige og attraktive byer, tettsteder og nærmiljøer med gode kommunikasjoner, stabil bosetning, levedyktig næringsliv og sterk stedsidentitet

Virkemidler:

- Langsiktighet og forutsigbarhet i arbeidet med etablering og vedlikehold av helhetlige og lokalt forankrede stedsutviklingsprosesser i kommunene i Hedmark
- Videreutvikle den regionale ressursgruppen som kompetansebase og nav i fylkesnettverket for stedsutvikling
- Bidra til videreutvikling av metoder for stedsutvikling
- Bidra til miljø- og trafikksikkerhetsmessig opprustning av veger og gater som ledd i helhetlig stedsutvikling
- Bidra til gjennomføring og løpende evaluering og kompetanseheving med ”Småsamfunnssatsing i Fjellregionen”
- Etablere brede partnerskap for planlegging og gjennomføring av konkrete tiltak inkl. estetisk og funksjonell fysisk opprusting (se egne retningslinjer for tilskudd)

4.5. KULTURUTVIKLING

Fylkesplanens overordnede mål er et rikt og mangfoldig kunst- og kulturliv som er en kraft til forankring, erkjennelse og utvikling både for enkeltmennesket og for samfunnet som helhet.

Flerkulturelt arbeid

Det er et mål å skape samhandling og fellesskapsfølelse i det flerkulturelle Hedmark.

Virkemidler:

- Oppfølging av fylkesdelplan for det flerkulturelle Hedmark
- Oppfølging av samarbeidsavtale vedrørende sørsamisk befolkning
- Utvikling av møteplasser som sikrer samhandling og kompetanseutvikling
- Oppfølging av Mangfoldåret

Museene som samfunnsaktører

Det er et mål: å befeste de nye konsoliderte enheter som selvstendige institusjoner og styrke deres rolle som sentrale samfunnsaktører

Virkemidler:

- Nettverksbygging og utvidet ABM-samarbeid (Arkiv, bibliotek og museumssamarbeid)
- Koordinering av fellestiltak mellom de konsoliderte museumsenhetene i fylket

Profesjonell kunst

Det er et mål å gjøre Hedmark til et av de mest attraktive fylkene for kunstnere å bo og arbeide i, og å gi Hedmarks befolkning mulighet til gode kunstopplevelser.

Virkemidler:

- Videreutvikle stipendordningene for kunstnere i Hedmark
- Videreutvikle kunstinstitusjonene
- Videreutvikle Den kulturelle skolesekken til den videregående skole
- Gjøre samtidsproduksjoner tilgjengelig for publikum

Arena og møteplasser

Det er et mål å bidra, gjennom spillemiddelordningen, til at alle kommuner på sikt har arenaer og møteplasser for kunst, kultur og idrett

Virkemidler:

- Utvikle områder i nærmiljøet på en slik måte at det inviterer til sosial aktivitet
- Bidra til å utvikle kulturelle møteplasser med mange funksjoner
- Stimulere til samhandling mellom organisasjonene for å sikre bedre ressursutnytting

Kulturnett

Det er et mål at kulturnett Hedmark skal bidra til utvikling og samarbeid innen kulturfeltet.

Virkemidler:

Alle kommuner og andre store kulturaktører i Hedmark vil ta i bruk kulturkalenderen

Nå alle kulturinteresserte nettbrukere

Gi kunnskap og innsikt i kulturtema

- Profilere tilbud og aktiviteter fra fylkets kulturliv
- Alle digitaliseringsprosjekt hvor fylkeskommunen er involvert skal inngå i kulturnett
- Utvikle Kulturnett Hedmark til Kulturnett Innlandet i samarbeid med Oppland fylkeskommune

Frivillig virksomhet

Det er et mål å stimulere til et rikt kulturliv basert på deltakelse og egenaktivitet.

Virkemidler:

- Bidra til å senke terskelen for å delta i aktiviteter
- Stimulere til tiltak for barn og unge
- At frivillige organisasjoner stimuleres til å bli viktige aktører i den regionale samfunnsutviklingen

Eliteserieklubbene i Hedmark

Det er et mål å stimulere til gode holdninger i forhold til valg av en sunn livsstil gjennom samarbeid med eliteserieklubbene.

Virkemidler:

- Profilere Hedmark fylkeskommune gjennom idretten ved blant annet samarbeidsavtaler med eliteserieklubber i Hedmark

4.6. FOLKEHELSE

Fylkesplanens overordnede mål er en befolkning som opplever livskvalitet og god allmennhelse gjennom brukermedvirkning og helsetjeneste av god kvalitet.

I enhetsfylket er det utarbeidet en strategiplan. Denne vil bli brukt som basis for partnerskap i det videre arbeidet med folkehelse. Det fastsatt fem hovedstrategier:

- Skape gode forutsetninger for å ta ansvar for egen helse
- Bygge allianser og infrastruktur for folkehelse
- En helsetjeneste som kjennetegnes ved å forebygge mer og behandle mindre
- Tiltak basert på erfaring og kunnskap
- Egen kvinnehelsestrategi

Innenfor dette er det lagt særlig vekt på:

Trygge lokalsamfunn, arbeidsliv, sosial ulikhet, barn / ungdom og eldre.

Folkehelse handler om fysisk og psykisk helse, sosialt nettverk, livskvalitet og levekår for den enkelte og dens nærmeste. Det handler også om det gjensidige forholdet mellom den enkelte og omgivelsene. Dette betyr også å sikre tilgjengelighet til ulike samfunnsfunksjoner og aktiviteter gjennom universell utforming.

Et velutviklet helsevesen er av stor betydning for befolkningens helsetilstand, men helsepolitikk innebærer også helsefremmende og forebyggende arbeid på tvers av sektorer. De aller fleste faktorer som påvirker folkehelsen ligger derfor utenfor den definerte helsetjenesten. En rekke undersøkelser dokumenterer at sosial posisjon ut fra inntekt, utdanning, bolig og sosiale nettverk har stor innflytelse på folkehelsen. God helse er følgelig veldig ulikt fordelt i befolkningen. Folkehelsearbeid er av den grunn et viktig politikkområde. En bredt anlagt innsats for å forbedre levekårene vil påvirke folkehelsen positivt.

Virkemidler:

- Støtte initiativ som har som mål å sikre barn og unge bedre psykisk helse gjennom tiltak på de arenaer de ferdes på. Samarbeid mellom sektorer, frivillige organisasjoner og kommuner er en viktig arbeidsform.
- Styrke lokalsamfunnene gjennom en bred satsing som sikrer befolkningen spesielt i forhold til vold, herunder kvinner og vold, kriminalitet, rus, ulykker i hjemmet, økt trafiksikkerhet og trygg transport.
- Følge opp strategiplan for folkehelse med partnerskapsavtaler for gjennomføring.
- Støtte initiativ til økt fysisk aktivitet på arenaer som barnehager, skoler og arbeidsliv, samt for grupper som eldre og med spesielle behov.
- Arbeide for at større grupper av befolkningen skal bli bevisst hvilke betydning sunne valg har for livskvalitet og helse. Arbeide særlig for å redusere sukkerinntaket hos barn og ungdom i Hedmark
- Sikre at befolkningen og spesielt barn og unge har tilgang til miljøer som er frie for bruk av tobakk og alkohol/narkotika/ dopingsmidler.
- Sikre at arbeidssøkende og minoriteter integreres i arbeidslivet, aktivt forebygge psykisk uhelse og mobbing på arbeidsplassene. Ha et særlig fokus på næringsvirksomhet og selvstendig næringsdrivende som arbeider alene.
- Formidle kunnskap om forutsetninger for folkehelse og hvordan Hedmark som natur og skogfylke har gode forutsetninger for at befolkningen kan ha god helse

- Bidra til utvikling av Elverum som folkehelseby generelt, og studie- og forskningsprofilen for høgskolens studiested.
- Bidra til utvikling av folkehelse som tydelig perspektiv innen ulike fagplaner.

FYSAK

Det er et mål om at alle som bor i Hedmark skal ha mulighet til å drive fysisk aktivitet ut i fra egne forutsetninger og behov. Livskvalitet skal stå i fokus.

Virkemidler:

- Bidra til at FYSAK, som er en modell for samarbeid mellom fylkeskommunene, fylkesmannen, kommunene og idretten om organisering av fysisk aktivitet, videreføres i Hedmark.
- Oppfølging av lokal handlingsplan: ”FYSAK-plan Hedmark 2007 – 2010”
- Arrangere nettverksamlinger, kurs og annet motivasjonsarbeid for FYSAK-kommunene
- Stimuleringstiltak for utvidelse av FYSAK-nettverk

. VEDLEGG:

HOVEDUTFORDRINGER OG SÆRSKILTE SATSINGSOMRÅDER I INTERNASJONALT ARBEIDE

Territoriell utvikling i Europa (Interreg)

De interregionale programmene har fått økt status i EU. For budsjettperioden 2007-2013 framstår interreg programmet som en svært viktig del av EU's strukturfondspolitik under betegnelsen "Mål 3 - territorielt samarbeid i Europa". Innenfor dette målområdet ønsker EU å styrke det grenseoverskridende-, transnasjonale- og interregionale samarbeidet med regioner i Europa. Overordnet strategi er Lisboa- og Göteborg-prosessene med vekt på økonomisk vekst og sysselsetting innenfor rammene av en bærekraftig utvikling.

For Hedmark fylke er videreføringen av det grenseoverskridende-, transnasjonale- og interregionale samarbeidet i perioden 2007-2013 en hovedprioritet. Gjennom deltakelse i disse programmene kan Hedmark få gjennomført mer av sin egen regionalpolitikk. Utfordringer i Hedmark søkes løst gjennom samarbeid med andre regioner i Europa der felles løsninger kommer lokalsamfunnet til gode.

Deltakelse i slike internasjonale prosjekter gir Hedmark faglig, språklig, administrativt, økonomisk og politisk gevinst. Stadig flere politikkområder får en internasjonal karakter (konkurransopolitikk, arbeidsmarkedspolitik, miljøpolitikk, forskningspolitikk, utdanningspolitikk, regional utvikling mv). Mange offentlige oppgaver, både planlegging og tjenesteproduksjon, løses bedre og rimeligere i samvirke med andre regioner. Vi må huske at den faglige utviklingen i de fleste områder er internasjonal. Samarbeid på den europeiske scene blir dermed avgjørende for å sikre fagmiljøene i fylket nødvendig kompetanseforsyning.

Ressursene i EU/ EØS-programmene er tilgjengelige etter søknad, og konkurransen om ressursene er ofte sterk. Å komme i posisjon til å søke, og få innvilget søknader er krevende. Nettverk i- og utenfor fylket, kompetanse innen emnet og inngående kunnskap om søknads- og gjennomføringsprosedyrene er nødvendig for å lykkes. Organisasjoner som tar mål av seg til å delta i utviklingsprosjektet i EU/EØS programmene må også ha personale som kan håndtere de økonomiske sidene ved deltakelsen som økonomistyring, regnskap og revisjon.

Interreg IVA Sverige-Norge 2007-2013

Hedmark vil legge vekt på det grenseoverskridende samarbeidet i et interregionalt partnerskap mellom aktører fra Østfold i sør til Nord-Trøndelag i nord. Hedmark fylkeskommunes arbeid vil prioritere samarbeidet til partnere i Värmlands og Dalarnas län.

Programmet adresserer sentrum - periferi utfordringene, og omfatter by- og landsbygdsutvikling, innovasjon, entreprenørskap og kunnskapsutvikling. Programmet søker også å fange opp temaer innenfor livsmiljø, kulturutvikling, miljø- og infrastrukturutvikling.

Interreg IVA Sverige-Norge 2007-2013 har en økonomisk ramme på ca 1,0 milliard kroner over en 7 års periode. For delområdet Indre Skandinavia vil den samlede økonomiske ramme være på ca 0,4 milliarder kroner i programperioden. Den norske stat bidrar årlig med en ramme på ca 12 millioner norsk kroner. Det forutsettes at det regionale partnerskapet

(fylkeskommunene) stiller med tilsvarende beløp. I tillegg tilkommer EU-tilskudd og svensk medfinansiering.

Programmet har tre prioriterte områder:

- Ekonomisk tillväxt – verdiskaping 56% av ressursene
- Attraktivt livsmiljø 38% av ressursene
- Administrasjon –teknisk assistanse 6% av ressursene

Interreg IVA Øresund, Kattegat, Skagerak 2007-2013

Hedmark fylke er et såkalt 20% område i dette programmet. Dette innebærer at det åpnes opp for deltakelse fra miljøer i Hedmark til å delta i utviklingsprosjekter i dette programmet.

Interreg IV B Nordsjøprogrammet 2007-2013

Nordsjøregionen har en sterk økonomi som hovedsaklig er oppnådd ved at den sørlige halvdelen av regionen er posisjonert i kjernen av den europeiske unionen (EU) og også gjennom en høy innovasjonstakt og en høy forsknings- og utviklingsaktivitet. Det er likevel store ulikeheter i Nordsjøregionen. Regionen er karakterisert av en tett befolket sørlig del med høy økonomisk aktivitet og god tilgjengelighet, sammenlignet med den nordlige delen som har noen av de tynneste befolkede delene av EU med lavere økonomisk aktivitet og mer begrenset tilgjengelighet.

Programmet har fire prioriterte områder:

Prioritet 1 Bygge på regionens kapasitet for innovasjon

Prioritet 2 Fremme en bærekraftig forvaltning av våre omgivelser

Prioritet 3 Forbedre tilgjengeligheten til steder i Nordsjøregionen

Prioritet 4 Fremme bærekraftige og konkurransedyktige samfunn

Interreg IV B Østersjøprogrammet 2007-2013

Østersjøprogrammet er fokusert på forberedelser av investeringer som skal utløse regionens samlede territoriale potensial og minimere de i dag store forskjellene i sosio- økonomisk utvikling mellom de vestlige og de østlige delene av regionen.

Programmet har fire prioriterte områder:

Prioritet 1 Legge til rette for utvikling og spredning av innovasjoner over hele BSR

Prioritet 2 Forbedre tilgjengeligheten til og innen Østersjøregionen

Prioritet 3 Marin sikkerhet og å redusere forurensning av naturen

Prioritet 4 Samarbeid mellom metropoler, byer og rurale områder for å bedre deres attraksjonskraft på innbyggere og kapital

Interreg IV C Europeisk interregionalt samarbeidsprogram 2007-2013

Det interregionale samarbeidsprogrammet muliggjør samarbeid mellom myndigheter og aktører på regionalt og lokalt nivå fra alle landene i EU 27 pluss Norge og Sveits. Prosjekter

finansiert i dette programmet skal ta mål av seg å utveksle og overføre erfaringer mellom deltakerne, utvikle tilnærminger og instrumenter for å øke effektiviteten av regional utviklingspolitikk og å bidra til økonomisk modernisering. Her ligger et potensialet for deltakelse fra Hedmark i samarbeid med flere regioner i Europa koblet til tematiske interessante områder for utvikling i eget fylke.

I samsvar med Fellesskapets strategiske retningslinjer for sammenføyningspolitikken 2007-2013, tar Interreg IV C - programmet mål av seg til å bidra til Unionens strategi for økonomisk vekst og nye arbeidsplasser i Europa. Programmet er slik et viktig instrument for EU-initiativet Regioner for økonomisk forandring. Det støtter regionale og urbane nettverk som utforsker og prøver ut beste framgangsmåte for økonomisk modernisering og spredning av slike løsninger i alle europeiske regioner. Hensikten er å stimulere bærekraftig økonomisk vekst og å utligne økonomiske ulikheter. Programmet er strukturert rundt to tematiske prioriteringer:

Prioritet 1 innovasjon og kunnskapsøkonomi med underområdene innovasjon, forskning og teknologiutvikling, entreprenørskap og SMEs, informasjonssamfunnet og arbeidsmarked og kvalifisering.

Prioritet 2 miljø og beredskap med underområdene natur- og teknologisk risiko, vannforvaltning, avfallshandtering, biologisk mangfold og bevaring av naturarven, energi og bærekraftig transport samt kulturarv og landskap.

EØS avtalen og muligheter gjennom sektorprogrammene

Norske fylkeskommuner og andre aktører har anledning til å delta i en rekke EU-programmer hvor man kan få delfinansiering til utvekslingsprosjekter eller nettverksarbeid. EU-programmene er tematisk inndelt og fungerer som instrumenter for blant annet å stimulere til samarbeid på tvers av landegrenser. Norge kan fra 2007 delta i ca 20 EU-programmer. For regionalt partnerskap og andre aktører i Hedmark er det et bredt spekter av programmer ”å velge mellom”. Fylkeskommunen har så langt i 2007 sett på mulighetene i utdanningsprogrammene, kulturprogrammet og EUs 7. rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling. Det finnes også aktuelle og interessante muligheter for Hedmark innenfor en rekke av andre sektorprogrammer om sysselsetting, arbeidsforhold, anti-diskriminering og mangfold, likestilling og programmer som stimulerer til ”økt debatt i Norge” (Soria-Moria erklæringen) om utviklingen i Europa.

Samarbeid med regioner i Europa

Värmland

I Värmlands läns tillväxtprogram fremheves samarbeidet med Norge og grensefylkene Hedmark, Akershus og Østfold. Samarbeidet med Värmland er styrket både i forhold til en politisk- og institusjonell merverdi gjennom samarbeidsavtalen mellom Hedmark fylkeskommune og Region Värmland. Hedmark fylkeskommune har også en meget god dialog med Länsstyrelsen i Värmland om gjensidig samarbeid og kunnskapsdeling om internasjonalt samarbeid som kommer grenseregionen til gode gjennom prosjekter finansiert fra interregperioden 1995-2007.

Samarbeidsavtalen mellom Hedmark fylkeskommune og Region Värmland fornyes i 2007 gjeldende for perioden 2007-2013.

Tilvekstkorridorprosjektet planlegges videreført som en permanent organisasjon med fylkeskommuner, län og kommuner som eiere. Hovedarbeidsområder vil være infrastruktur, kommunikasjoner, og næringsutvikling.

Dalarna

Både Länsstyrelsen i Dalarna og Region Dalarna signaliserer stor interesse for å styrke relasjonen til Hedmark. Gjennom felles mobilisering i 2007 danner dette grunnlag for å utforme en samarbeidsavtale mellom Hedmark og Dalarna, herunder styrke samarbeidet gjennom utvikling av nettverk og arenaer om internasjonalt samarbeid.

Utena

Årlig fornyer Hedmark fylkeskommune sin bilaterale avtale med Utena fylke i Litauen. Hovedaktiviteten har vært innenfor områdene kompetanseutvikling, kultur og utveksling av skoleelever og lærere. Ved siden av å fortsette vårt eksisterende samarbeid, vil begge parter legge vekt på å utnytte de muligheter som EØS-avtalen gir for regionen Utena.

Gorenjska – Slovenia

Hedmark fylkeskommune samarbeider med Gorenjska (Fjell-) regionen i Slovenia om planlegging, restaurering av middelalderbebyggelse og mobilisering i fem byer/ tettsteder i Slovenia. Dette er finansiert gjennom de finansielle mekanismene for solidaritet, mulighet og samarbeid i EØS-avtalen.

Gorenjska har mange av de samme mulighetene og utfordringene som Hedmark og Dalarna-Värmland innenfor det grenseoverskridende samarbeidet. Organisering i opplevelsesindustrien (turisme), mangesidig forvaltning av verneområder, arbeidsmarked og kunnskapsutvikling er temaer som det kan samarbeides om.

EØS-avtalens finansielle mekanisme

Etter at EØS – avtalen ble utvidet til også å omfatte Bulgaria og Romania vil Norge årlig, i gjennomsnitt, bidra med over 2 milliarder kroner pr. år fram til og med 2009 til EUs solidaritetsfond. Mesteparten av disse midlene skal gå til de 12 nye øst- og sentraleuropeiske medlemsland, men også Hellas, Spania og Portugal vil motta ”mindre” bidrag fra solidaritetsfondet. Hedmark fylkeskommune har bilaterale avtaler og/eller kontakter med aktører i noen av disse nye EU-landene. Dette gir kontaktpunkter for utvikling av prosjekter som kan bli finansiert gjennom EØS-avtalens finansielle mekanisme.

Oslo-regionens Europakontor

Hedmark fylkeskommune er sammen med de øvrige fylker på Østlandet medeiere i Osloregionens Europakontor. Kontoret er et tverrfaglig service- og kompetansesenter som skal sikre økt deltakelse for sine medlemmer i europeisk regionalt samarbeid. Dette fremmer Oslo-regionens interesser i Europa. Kontoret er også en viktig ressurs for vår egen kompetanseutvikling, ikke minst når det gjelder samarbeids- og utviklingsmuligheter som springer ut av EØS – avtalen. Europakontorets fokusområder i 2007 er samferdsel, kultur, turisme/næringsutvikling, utdanning/opplæring og folkehelse.

Europeiske nettverksorganisasjoner

Hedmark fylkeskommune søker kunnskap og kompetanse gjennom å delta i interesseorganisasjoner som er viktige bidragsyttere for utvikling av vårt eget internasjonale engasjement.

Assembly of European Regions (AER), Association of European Border Regions (AEBR) og Euromontana har fokus på regionenes Europa. Gjennom all-europeisk samarbeid vektlegges betydningen av regionens rolle og merverdi i et freds- og solidaritetsperspektiv. Dette er bidrag for en balansert og harmonisk utvikling i Europa.

Nord-sør samarbeidet

SL

Fattigdomsbekjempelsen er et av verdens viktigste utfordringer. FN har i den forbindelse satt ti tusenårsmål som retningsgivende for sitt arbeid. FNs tusenårsmål er en forpliktelse for alle. Hedmark fylkeskommune inkluderer disse i sitt samarbeid med Erongo-regionen i Namibia gjennom Namibiaforeningen og Høgskolen i Hedmark i prosjekter som får effekt ikke bare for Namibia som land, men også for bosettingen i distriktene.